

Μολεбен κ sv. Μικυλάσι Μυρσκέμου, divotvůrci

OBVYKLÝ ZAČÁTEK

K: Požehnaný Bůh náš v každé době, nyní i vždycky a na věky věků. Amen

L: Svatý Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi. 3x Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky a na věky věků. Amen

Přesvatá Trojice, smiluj se nad námi.

Pane, očisti nás od našich hříchů.

Vládce, odpusť nám naše nepravosti.

Svatý, přijď k nám a uzdrav nás pro své jméno z našich nemocí.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

K: Neboť tvé je království i moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Duha, nyní i vždycky a na věky věků.

L: Amen

TROPÁR

Bůh, věčná Pravda, zjevil tě tvému stádu * jako vzor víry a obraz tichosti. * Výšin jsi dosáhl pokorou * a bohatství ponížením. * Otče a veleknězi Mikuláši, * pros Krista Boha, aby spasil naše duše.

Sláva Otci i Synu * i Svatému Duchu.

KONDAK

Svatý, stal ses v Myře vysluhovatelem svátostí, * ty jsi splnil Kristovo evangelium: * za svůj lid dal jsi svou duši * a zachránil jsi nevinné před smrtí. * Proto jsi dosáhl velké svatosti * jako velký oblíbenec Boží milosti.

Nyní i vždycky * a na věky věků. Amen.

BOHORODIČEN

Dnes Panna stojí v chrámě * a se sbory svatých se za nás neviditelně modlí k Bohu. * Andělé s biskupy se klanějí, * apoštolové

s proroky jásají, * neboť se za nás přimlouvá Bohorodička u věčného Boha.

VELEBENÍ

Velebíme tě, * svatý Mikuláši Myrský, * jako ochránce slabých a potřebných, * zastaň se i nás v našich souženích.

1. Slyšte to, všechny národy, * poslouchejte, všichni obyvatelé světa.
2. Má ústa pronesou moudrost, * z úvah mého srdce vyprýští znalost.
3. Spravedlivý pokvete jak palma, * poroste jak cedr na Libanonu.
4. Kdo jsou zasazeni v domě Hospodinově, * pokvetou v nádvořích našeho Boha.
5. Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

EVANGELIUM

K: Soustřed'me se! Pokoj všem! Nejvyšší moudrost! Soustřed'me se!

PROKIMEN

Antifona: Drahocenná je v Hospodinových očích * smrt jeho zbožných.

Verš: Čím se odplatím Hospodinu * za všechno, co mi prokázal?

K: Nejvyšší moudrost, vzdejme jí úctu a vyslechněme svaté evangelium.
Pokoj všem!

L: I duchu tvému.

K: Čtení ze svatého evangelia podle Jana.

L: Sláva tobě, Pane, sláva tobě!

K: Soustřed'me se!

Evangelium podle Jana 7,15-27

Ježíš řekl svým učedníkům: „Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mě, bude zachráněn; bude moci vcházet i vycházet a najde pastvu. Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a působil zkázu. Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti. Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život. Kdo je najatý za mzdu a není pastýř a jemuž ovce nepatří, (jak) vidí přicházet vlka, opou-

ští ovce a dává se na útěk - a vlk je uchvacuje a rozhání - vždyť (kdo) je najatý za mzdu, tomu na ovcích nezáleží. Já jsem dobrý pastýř; znám svoje (ovce) a moje (ovce) znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádce, jen jeden pastýř.“

L: Sláva tobě, Pane, sláva tobě!

VZÝVÁNÍ

K: Svatý Mikuláši, ochránce slabých a potřebných, * pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, štíte proti veškerému zlu, * uchraň nás od veškerých neštěstí, * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, prameni vody živé, * vypros nám uzdravení duše i těla * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, tvůrce pokoje, * urovnej vleklé spory, utiš těžké boje * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, zastánce v útrapách, * pomoz obnovit naději, utěš plačící, * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, průvodce na cestách, * vypros poutníkům šťastný návrat z jejich cest, * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, pomáháš návratu na cestu Páně, * vypros hříšníkům účinnou lítost nad jejich zlými skutky * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: **Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.**

K: Svatý Mikuláši, věrný učiteli pravdy, * zastaň se nespravedlivě souzených a pronásledovaných * a pros za nás, neboť v tebe sklá-

dáme svou naději.

L: Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.

K: Svatý Mikuláši, světlo Božského poznání, * chraň naši víru a jednotu církve, * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.

K: Svatý Mikuláši, štědrý dárcce, kterého miluje Bůh, * posilni naši lásku a obětavost * a pros za nás, neboť v tebe skládáme svou naději.

L: Náš ctihodný otče Mikuláši, pros Boha za nás.

STICHIRY CHVAL:

Bud' pozdravena, posvěcená hlavo * a čistý dome dobroty. * Ty jsi vzor Božích biskupů a velký pastýř, * jasný svícen, který nese jméno vítězství. * Ty se milostivě skláníš k prosícím, * skláníš se k potřebám bezmocných, * ty rychle vysvobozuješ, chráníš a zachraňuješ. * Pros, blažený, Krista, aby všem, kdo tě s vírou uctívají, * seslal velké milosti.

Verš: Spravedlivý se raduje v Hospodinu a utíká se k němu, * jásají všichni lidé upřímného srdce. (Žl 64,11)

Bud' pozdraven, posvěcený rozume * a čistý příbytku Boží Trojice. * Ty jsi oporou církve a pomocí prohrávajících, * hvězdou, která skrze tvé modlitby stále ničí úklady nepřátel. * Biskupe Mikuláši, * tichý přístave, v němž se zachraňují zmítaní životem, * pros Krista Boha, aby daroval našim duším velké milosti.

Verš: Tvou dobrotu mám na zřeteli, * jednám podle tvé pravdy. (Žl 26,3)

Bud' pozdraven, naplněný Božskou horlivostí, * který jsi od zla zachránil nespravedlivě odsouzené k smrti, * když ses zjevil ve snu a vydal strašný zákaz. * Mikuláši, ty jsi pramen, který vyvěrá v Myrách, * jsi bohatým myrem, které napájí duše a zahání zápach vášní. * Ty jsi mečem, který vysekává plevel klamu, * a lopatou, která rozevlála plevelné učení Ária. * Pros Krista, aby našim duším seslal velké milosti.

Verš: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, * nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

Bůh, věčná Pravda, zjevil tě tvému stádu * jako vzor víry a obraz tichosti. * Výšin jsi dosáhl pokorou * a bohatství ponížením. * Otče a veleknězi Mikuláši, * pros Krista Boha, aby spasil naše duše.

PROSEBNÁ MODLITBA

K: S pokorou skloňme hlavy a v pokoji Pána Boha prosme.

L: Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

K: Ctihodný otče Mikuláši, pastýři a učitelé všech, kteří k tobě přichází s vírou. Zastánce těch, kteří se k tobě utíkají s vroucí modlitbou a prosí tě o ochranu.

Pospěš a ochraň Kristovo stádce před vlky, kteří je trhají. Svými přímluvami ochraň naši zem i každého člověka od hladu, pohrom, zemětřesení, povodní, krupobití, ohně, meče, vpádu nepřátel a náhlé smrti.

Jako jsi se slitoval nad třemi muži ve vězení a zachránil jsi je od králova hněvu a trestu smrti, tak se smiluj i nad námi, kteří myslí, slovem i skutkem přebýváme ve tmě hříchů. Zachraň nás před Božím hněvem a věčným trestem.

Kéž nám na tvou přímluvu Pán Ježíš Kristus daruje bezhříšný a pokojný život. Kéž nejsme odsouzeni s těmi, kteří při posledním soudu budou stát po Pánově levici, ale dovol nám stát s těmi, kteří hladovějící sytili, žíznivým dávali pít, poutníků se ujímali, nahé oblékali, nemocné a vězněné navštěvovali, abychom byli uznáni vejít do království Boží slávy, kde budeme oslavovat Boží jméno Otce i Syna i Svatého Ducha nyní i vždycky a na věky věků.

L: Amen.

PŘÍMLUVY

K: Smiluj se nad námi, Bože, podle svého velikého milosrdenství, prosíme tě, vyslyš nás a smiluj se.

L: Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

K: A ještě prosíme za našeho Svatého otce *jméno*, římského papeže, za našeho bohumilého biskupa *jméno*, za ty, kdo slouží a přisluhují v tomto svatém chrámě, a za naše duchovní otce, za všechny bra-

try (a sestry) v Kristu.

L: Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

K: Za ty, kdo nám vládnou, a za všechny, kdo nás chrání.

L: Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

K: Prosíme tě také za všechen přítomný lid, očekávající od tebe velké a hojné slitování, za naše dobrodince a všechny pravověrné křesťany.

L: Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

K: Neboť tys Bůh laskavý, který miluje lidi, a my ti zpíváme chvalo-
zpěv, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky a na věky věků.

L: Amen.

ZÁVĚR

K: Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě.

L: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky a na věky věků.
Amen. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Požehnej.

K: Kristus, pravý Bůh náš, na přímluvu své přečisté Matky, svatých ctihodných a veškeré chvály hodných apoštolů, našeho svatého otce Mikuláše, arcibiskupa myrského, divotvůrce, jehož památku si připomínáme, a všech svatých, ať se nad námi smiluje a spasí nás, neboť je dobrý a miluje nás.

L: Amen.

ŽIVOT A DÍLO SV. MIKULÁŠE MYRSKÉHO

Za místo Mikulášova narození je uváděno přístavní město Patara (vzpomínané v Sk 21,1) na jižním pobřeží Malé Asie. Odhadovaná doba asi před rokem 270. Základy křesťanské výchovy přijal od rodičů, po nichž později zdědil nemalé jmění, kterého používal ke konání skutků milosrdné lásky.

Podle legendy se v rodném Mikulášově městě dostala do velké nouze jedna rodina šlechtického původu, v níž otec, který neměl na věno pro své tři dcery, chtěl prodávat jejich panenství. Mikuláš, aby je uchránil od údelu prostituce a zbavil nejhorší bídy, za noční tmy jim vhodil do okna měšec s penězi, dostačujícími jako věno pro první dívku. Totéž udělal ještě dvakrát a svými milosrdnými skutky utvrdil rodinu ve víře v Boží lásku a uchránil ji.

Po odhalení, aby se vyhnul pochvalným řečem i pro touhu po výhradní službě Bohu, se vydal na pouť do Svaté země. Životní příběh pokračuje vyprávěním o jeho plavbě na lodi plující do Egypta. Za velké bouře prý přepadla námořníky úzkost a v obavách, že nad živlem nezvítězí, prosili o modlitbu. Mikuláš se pln důvěry v Boží pomoc obrátil modlitbou k nebi a vichřice ustala a moře se uklidnilo. Nejen pro tento příběh, ale i pro dva pozdější, se Mikuláš stal patronem námořníků.

Z Egypta navštívil Jeruzalém a další posvátná místa. Při rozjímání na poušti pocítil nutkání k návratu. Na zpáteční cestě se jednoho dne kolem r. 280, v brzkých ranních hodinách zastavil v kostele města Myra, asi v místě dnešní obce Demre, poblíž pobřeží. Zde se v předchozím dni biskupové lykijské usnesli na tom, že pro město zvolí za biskupa muže, který první vstoupí ráno do chrámu. Když tam našli modlícího se Mikuláše, vložili na něj ruce, aby z něj učinili místního biskupa. Mikuláš se nepovažoval za hodného pro takový úřad, ale když nepomohly jeho námítky, podrobil se volbě. Žil asketickým životem a na biskupském stolci se stal vzorem opravdové lásky k Bohu i bližním.

V jednom vyprávění se uvádí, že studoval v Alexandrii a na zpáteční cestě zachránil život námořníkovi, který za bouřky spadl do moře. V další legendě se popisuje, že za zuřící bouře u pobřeží Lycie se námořníci dostali do nesnází a po volání o pomoc se mezi nimi objevil muž, který jim pomáhal s plachtami i lanem. Po bezpečném přistání šli prý poděkovat do kostela a v místním biskupovi poznali svého zachránce.

V dalším vyprávění se hovoří o Mikulášově pomoci za hladu a přetížených lodích, v jiném o zničení několika pohanských chrámů. Další

legenda je o Mikulášově zásahu, když guvernér Eustach za úplatek odsoudil v Myře tři nevinné vojáky na smrt. Biskup, který se to dozvěděl od důstojníků u něho ubytovaných, přispěchal na místo poprav, vytrhl katovi zvednutý meč a pohrozil guvernérovi. Ten byl nucen přiznat svůj hřích a nevinné propustit. Ostatní přítomní přihlíželi biskupovu záchrannému vystoupení s úctou. Guvernér se chvěl strachem, aby nebyl u císaře obžalován, sliboval polepšení, proto se Mikuláš nad ním slitoval a odpustil mu. Příběh pak v jiné verzi pokračuje, v zájmu spravedlnosti, zjevením se Mikuláše císaři a prefektovi ve snu. (Nejstarší dochovaná verze je z počátku VI. stol.)

O Mikulášovi se píše, že byl pokorný a nikdy nevyhledával své vlastní cti, ale snažil se vždy šířit slávu Boží. Rozdával poučení, navštěvoval a těšil nemocné, vězně i zajatce. Sytil lačné a byl ochráncem dětí, zvláště sirotků, vdov i všech lidí nevinně pronásledovaných. Vystupoval s laskavostí a mírností, ale za Kristovu víru statečně bojoval proti viditelným i neviditelným nepřátelům.

V horlivosti proti modlářským pověrám neprestal ani za Diokleciánova pronásledování. Byl zajat, poslán do vyhnanství a vězněn. Utrpení snášel s vděčností a spoluvězně povzbuzoval na mysli a v důvěře v Boží Prozřetelnost, vykládající jim učení Kristovo. Na svobodu se dostal až za císaře Konstantina Velikého. Roku 313 se vrátil do pastýřského úřadu v Myře.

Na prvním církevním koncilu v Nicei (r. 325) hájil Mikuláš božství Kristovo proti Áriovu bludu. Na koncilu se tak rozohnil, že uhodil Ária do tváře. Za to jej přítomní biskupové zbavili církevní hodnosti. Jakmile to však učinili, uviděli stát po světcově pravici Krista s knihou evangelií a po levici Bohorodičku s omoforem. Tu se zalekli a vrátili jej jeho službě.

Mikuláš zemřel 6. prosince kolem poloviny IV. století a byl pohřben v kostele v Myře. Úcta k němu se začala šířit hned po smrti. Za svatého byl uznáván velmi brzy a uvádí se, že z jeho hrobu vytékaly dva prameny, které vracely lidem zdraví.

V roce 1087 řečtí imigranti, uprchlí před Turky, se 62 italskými námořníky se zmocnili v Myře všech ostatků sv. Mikuláše a převezli je do Bari v Apulii. Při otevření hrobu byla údajně objevena posvátná tekutina, kterou prý také převáželi. V italském městě Bari nechali ke cti sv. Mikuláše vystavět nádhernou baziliku. Přenesení do krypty nové baziliky se účastnil papež Urban II., který ji zároveň posvětil. Zde pak údajně znovu začala z kostí vytékat čirá, olejovitá kapalina, která byla každoročně sbírána ve výroční den přenesení ostatků do Bari.

Apoštolský exarchát řeckokatolické církve v České republice

Pracovní text pro soukromou pobožnost